

Arka Plan Televizyonun Erken Çocuklukta Gelişim ve Çocuk-Ebeveyn Etkileşimleri ile İlişkisi: Bir Derleme Çalışması

Berna A. Uzundağ¹

Uzundağ, B. A. (2022). Arka plan televizyonun erken çocuklukta gelişim ve çocuk-ebeveyn etkileşimleri ile ilişkisi: Bir derleme çalışması. *Nesne*, 10(26), 671-683. DOI: 10.7816/nesne-10-26-09

Anahtar kelimeler

Arka plan televizyon, televizyon, çocuk gelişimi, çocuk-ebeveyn etkileşimleri, teknoloji

Keywords

Background TV, television, child development, child-caregiver interaction, technology

Öz

Küçük çocukların yaşadıkları evlerde televizyon sıklıkla, özellikle de aile üyelerinin birlikte zaman geçirdikleri süreler boyunca açıktır. Televizyonun arka planda açık olması hem çocuk gelişimi hem de çocuk-ebeveyn etkileşimleri açısından olumsuz çıktılarla ilişkilendirilmiştir. Bu derleme çalışmasında, arka plan televizyonun (1) farklı tanım ve ölçüm yöntemlerini, (2) çocuklu evlerdeki yaygınlığını, (3) ailenin sosyoekonomik seviyesi ile ilişkisini, (4) dikkat, öz düzenleme ve dil gelişimi gibi becerilerin gelişimiyle ilişkisini ve (5) çocuk gelişimi için önem taşıyan çocuk-ebeveyn etkileşimlerini nasıl etkilediğini inceledik. Bulgular, arka plan televizyonun bebekli ve küçük çocuklu evlerde yaygın olduğunu, ailenin eğitim düzeyi düşüktüğü arka plan televizyon miktarının arttığını ve televizyonun arka planda açık olma sıklığının çocukların dikkat ve öz düzenleme becerileri ve çocuk-ebeveyn etkileşimlerinin miktarı ve kalitesi ile olumsuz yönde ilişkili olduğunu göstermektedir. Boylamsal çalışmalara ve farklı kültürlerde yürütülen çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Gelecek araştırmaların arka plan televizyon miktarını günlük yöntemiyle ölçmesi ve çocuk gelişimi ile ilgili olabilecek çeşitli değişkenleri (örn. dil girdisi, sosyoekonomik seviye) kontrol değişkeni olarak kullanması önerilmektedir.

The Relationship Between Background TV, Child Development, and Child-Caregiver Interactions in Early Childhood: A Review Study

Abstract

In homes of families with young children, television is frequently on, especially when family members spend time together. That the television is on in the background has been found to be associated with negative outcomes in terms of both child development and child-caregiver interactions. In this review study, we examined (1) different definitions and measurement methods of background TV, (2) how widespread background TV use is in homes with children, (3) its relation to families' socioeconomic status, (4) its relation to the development of skills such as attention, self-regulation, and language, and (5) how it affects child-caregiver interactions that are important for child development. Our findings show that background TV is commonly used in homes with infants and young children, the amount of background TV increases as the family's educational level decreases, and longer exposure to background TV is negatively associated with children's attention and self-regulation skills and the quantity and quality of child-caregiver interactions. Longitudinal studies and studies conducted in diverse cultures are needed. We suggest future studies to measure the amount of background TV with the diary method and use certain variables that might be related to child development (e.g., language input, socioeconomic status) as control variables.

Makale Bilgisi

Geliş tarihi: 28 Mart 2022

Düzeltilme tarihi: 28 Ekim 2022

Kabul tarihi: 9 Kasım 2022

DOI: 10.7816/nesne-10-26-09

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kadir Has Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, berna.uzundag(at)khas.edu.tr, ORCID:0000-0003-1192-691X

Son yıllarda teknoloji taşınabilir ve kolay ulaşılabilir hale gelmiştir, ancak televizyon halen çocuklar için en sık kullanılan ve en kolay ulaşılan ekran tabanlı teknolojik aletlerden biridir. Birçok çalışma, küçük çocukların yaşadıkları evlerde televizyonun çoğu zaman, özellikle de aile üyelerinin birlikte zaman geçirdiği süreler boyunca açık olduğunu göstermektedir. Televizyonun bu şekilde, yani *arka planda* açık olması, çocukların ve yetişkinlerin dikkatini televizyona çekerek aile bireyleri arasındaki iletişimi ve çocukların ilgilendikleri etkinliğe gösterdikleri dikkati zayıflatabilir ve bu sebeple çocuk gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir. Bu derleme çalışmasının temel amacı, arka plan televizyonun çocuk gelişimi (örn. dil ve dikkat becerileri) ve çocuk-ebeveyn arasındaki etkileşimler ile olan ilişkisini incelemektir.

Arka plan televizyonun nasıl tanımlandığı çalışmalar arasında değişiklik göstermektedir. Bazı araştırmacılar, televizyondaki içeriğin çocuklara veya yetişkinlere yönelik olmasına göre televizyonun arka plan olup olmadığına karar verirler. Bu tanıma göre, eğer içerik yetişkinlere uygun (örn. yetişkinlere yönelik diziler) ve çocukların takip edip anlayamayacağı nitelikte ise buna arka plan televizyon adı verilir (Anderson ve Evans, 2001; Anderson ve Pempek, 2005). Diğer araştırmacılar ise arka plan televizyonu içerikten bağımsız olarak televizyon izlemenin çocuğun o sırada ilgilenmekte olduğu birincil etkinlik olup olmamasına göre tanımlarlar. Buna göre, eğer çocuğun o anda *ikincil* olarak ilgilenmekte olduğu etkinlik televizyon izlemekse, yani çocuk televizyonun yanında *birincil* olarak oyuncaklarla oynamak gibi başka bir etkinlik ile meşgulse, bu durum arka plan televizyon olarak değerlendirilir (Lapierre ve ark., 2012).

Çocuklar bireysel olarak veya aile bireyleriyle vakit geçirirken ve onlarla sosyal etkileşim halindeyken arka plan televizyonun evlerde sıklıkla açık olduğu raporlanmıştır. Ailelerin evlerinde yürütülen bir gözlem çalışması, iki yaşındaki çocukların televizyonun açık olduğu zamanın %61'ini, beş yaşındaki çocukların ise bu sürenin %51'ini oyun oynamak ve aile bireyleriyle sosyalleşmek gibi etkinliklerle geçirdiğini göstermiştir (Schmitt ve ark., 2003). 11 ila 18 aylık bebeklerin annelerinin yarısından fazlası televizyonun evde gündüzleri çoğunlukla açık olduğunu söylemiştir (Masur ve ark., 2008). Ayrıca, anneler televizyonun çocukların kendi başlarına veya anneleriyle oynadığı sürenin neredeyse yarısı boyunca açık olduğunu da eklemiştir. Sekiz aydan sekiz yaşa kadar çocukların ebeveynlerinden toplanan 24 saatlik günlük verisi ve ailelerin arka plan televizyon hakkındaki raporları, çocukların günde yaklaşık dört saate yakın arka plan televizyona maruz kaldıklarını ve bu değerini iki yaşından küçük bebekler için beş saati geçtiğini göstermiştir (Lapierre ve ark., 2012). Oyun esnasında televizyonun sıklıkla çocuğa yakın ve açık olmasının oranının düşük gelirli 3 ve 5 yaş arasındaki çocuklar için %43 olduğu ortaya konulmuştur (Thompson ve Tschann, 2016). Altı yaşından küçük çocuğa sahip temsili bir aile örnekleminin incelemesi ise çocukların yüzde 35'inin televizyonun çoğu zaman veya her zaman açık olduğu evlerde büyüdüğünü ve bu çocukların kendilerinin de daha çok televizyon izlediklerini bulmuştur (Vandewater ve ark., 2005). ABD'de yürütülmüş bu çalışmalar, küçük çocuklu evlerde çocukların arka plan televizyona sıklıkla maruz kaldığını göstermektedir.

Ailenin eğitim ve gelir düzeyinin, yani sosyoekonomik seviyesinin (SES) arka plan televizyon miktarı ile ilişkili olması beklenebilir çünkü SES, ailelerin teknolojiye ve çocuklarının teknoloji kullanımına karşı olumlu ve olumsuz tutumlarıyla ilişkilidir. Örneğin, daha düşük gelire sahip anne-babalar daha yüksek gelire sahip olanlara kıyasla ekranlardaki içeriklerin çocuklar için eğitici olduğunu düşündüklerini daha yüksek sıklıkla ifade etmişlerdir (Rideout ve Robb, 2020). Beş-altı yaşındaki çocukların televizyonun yoğun şekilde açık olduğu evlerde büyüme ihtimali gelir düzeyi düştükçe yükselmektedir (Vandewater ve ark., 2005). Ayrıca, düşük SES grubundan aileler çocuklarına ekran kullanımı konusunda sınır koymayı genellikle tercih etmemektedir (De Decker ve ark., 2012). Bu bulguları tamamlayacak şekilde, daha düşük

SES'ten gelen ailelerin evlerinde orta SES'teki ailelere göre televizyonun anne-bebek oyunu esnasında daha yüksek sıklıkla açık olduğu görülmüştür (Masur ve ark., 2015). Daha düşük eğitim seviyesine sahip ebeveynlerin evlerinde çocukların arka plan televizyona veya yetişkinlere yönelik programlara daha uzun süreler maruz kaldığı çeşitli çalışmalarla gösterilmiştir (Chonchaiya ve ark., 2015; Dore ve Dynia, 2021; Jusiené ve ark., 2019; Lapierre ve ark., 2012; Pons ve ark., 2020; Rideout ve Robb, 2020). Benzer şekilde, ülkemizde yürütülmüş bir anket çalışması, altı yaşından küçük çocukların evlerinde arka plan televizyonun açık olma sıklığının anne ve baba eğitimi ve aile gelir düzeyi düştükçe arttığını bulmuştur (Uzundağ ve ark., 2022a). Ancak, çalışmaya katılan ebeveynlerin yalnızca %15'i evde kimse izlemese de arka planda televizyonun çoğu zaman veya her zaman açık olduğunu belirtmiştir. ABD'de yürütülmüş çalışmalara göre bu oranın düşük olması, katılımcı annelerin eğitim düzeylerinin ve iş sahibi olma oranlarının Türkiye ortalamasına göre daha yüksek olmasıyla açıklanabilir. Bu öneriyle uyumlu şekilde, eğitim (%52'si 8 yıl ve altında eğitime sahip) ve çalışma durumu (%16'sı iş sahibi) daha düşük annelerin yer aldığı Türkiye'den bir örnekleme, okul öncesi çocukların %90'ının arka plan televizyona gün boyunca maruz kaldığı gözlenmiştir (Bahadur ve ark., 2021). Ayrıca, İsveç'ten eğitim düzeyi yüksek (%82'si lisans ve üzeri dereceye sahip) büyük bir örnekleme sahip Sundqvist ve ark. (2021) çalışmasında, ebeveynlerin yalnızca %16'sı arka plan televizyonun çoğunlukla veya her zaman açık olduğunu belirtmiştir. Farklı araştırmaların bulguları birlikte değerlendirildiğinde, ailenin eğitim ve gelir düzeyinin arka plan televizyon kullanımı ile ilişkili olduğu görülmektedir.

Küçük çocukların evlerinde televizyonun arka planda sıklıkla açık olmasının çocuk gelişimini etkileyebilecek bir unsur olduğu düşünülmektedir. Fiziksel sağlık açısından bakıldığında, arka plan televizyonun daha yoğun şekilde açık olduğu evlerde büyüyen küçük çocukların yemek zamanlarında daha çok ekranlara baktıkları, daha fazla abur cubur tükettikleri ve uyku problemi yaşadıkları görülmüştür (Jusiené ve ark., 2019; Paavonen ve ark., 2006). Çocukların bilişsel ve sosyal-duygusal gelişimi düşünüldüğünde ise arka plan televizyonun çeşitli şekillerde etkili olması beklenebilir: İlk olarak, arka plan televizyon dikkat dağıtıcı etkisiyle çocukların dikkat gelişimini olumsuz yönde etkileyerek dikkat becerilerinin üzerine inşa edilen daha karmaşık becerilerin (örn. öz düzenleme becerileri) gelişimine zarar verebilir. İkinci olarak, arka planda televizyon açıkken çocukların yetişkinlerle kurduğu etkileşimler daha kısa veya daha düşük kalitede olabilir. Çocuk-ebeveyn etkileşimlerinin bilişsel ve sosyal gelişimi beslediği göz önüne alındığında (örn. Adrián ve ark., 2007; Hammond ve ark., 2012; Tamis-LeMonda ve ark., 2001), bu etkileşimlerin miktarının ve kalitesinin azalmasının çeşitli becerilerde (örn. dil becerileri) daha zayıf gelişime neden olacağı önerilebilir. Son olarak, arka plan televizyon evde bir gürültü kaynağı olarak iş görerek çocukların gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir. Bu derleme çalışmasının amacı, arka plan televizyon ile çocukların gelişimsel çıktıları arasındaki ilişkiyi incelemek ve alanyazındaki araştırma bulgularının arka plan televizyon ve çocuk gelişimi arasındaki ilişkiyi açıklamaya yönelik bu hipotezlerin hangilerini desteklediğini irdelemektir.

Arka Plan Televizyon ve Çocuk Gelişimi

Arka planda televizyon açıkken küçük çocukların dikkatinin nasıl etkilendiği çeşitli deneysel çalışmalarla incelenmiştir. Altı ve 12 aylık bebeklerle yürütülen bir çalışmada, bebekler oyuncaklarla oynarken oyun süresinin ilk veya ikinci yarısı boyunca televizyon açık tutulmuştur (Setliff ve Courage, 2011). Televizyona oyuncaklarla bir süre oynadıktan sonra maruz kalan grupta (yani televizyonun ikinci yarıda açık olduğu grupta), bebeklerin oyuncaklara bakma süreleri, yani dikkatleri kısalmıştır. Televizyonun hangi yarıda açık olduğundan bağımsız olarak ise bebeklerin oyuncaklara bakışlarını yöneltme sıklıkları

artmıştır. Başka bir deyişle, televizyon açıkken bebekler sıklıkla gözlerini oyuncaklardan çevirmiş sonra tekrar oyuncaklara bakmışlardır, yani televizyon bebeklerin dikkatini dağıtıcı bir unsur olarak görev yapmıştır. Benzer şekilde, 12, 24 ve 36 aylık çocuklarla yürütülen bir çalışma, televizyon açıkken çocukların toplam oyun sürelerinin, her bir oyun diliminin ve çocukların yalnızca bir nesne veya aktiviteye odaklandıkları dikkat sürelerinin kısalacağını göstermiştir (Schmidt ve ark., 2008). Altı ve on sekiz aylık bebeklerle yürütülen bir diğer çalışma ise bebeklerin oyun oynarken açık olan televizyona kısa sürelerle fakat sık şekilde baktıklarını göstermiştir (Courage ve ark., 2010). Bu üç deneysel çalışma, arka plan televizyonun küçük çocukların dikkatleri üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu bulguları arka plan televizyonun genellikle açık olduğu evlerde büyüyen iki yaşındaki çocukların beş yaşına geldiklerinde daha fazla dikkat problemi (örn. sakince oturamamak) yaşadıklarını gösteren ebeveyn raporları da desteklemektedir (Martin ve ark., 2012). Dikkat becerilerinin çeşitli sosyal ve bilişsel becerilerin temelinde yattığı düşünülmektedir (Colombo ve Cheatham, 2006; Colombo ve ark., 2009; Garon ve ark., 2008). Bu yüzden, arka plan televizyonun çocuk gelişimi üzerinde çocukların dikkat becerileri aracılığıyla olumsuz bir etkiye sahip olduğu önerilebilir.

Çocukların öz düzenleme, yani duygularını, düşüncelerini ve davranışlarını kontrol etme becerilerinin (Karoly, 1993) arka plan televizyon ile ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar vardır. Öz düzenleme becerileri, bilişsel gelişim alanyazınında yürütücü işlevler perspektifinden, sosyal gelişim alanyazınında ise mizaç ve çabalı kontrol perspektifinden çalışılmaktadır (Bailey ve Jones, 2019; Gagne ve ark., 2021; Rademacher ve Koglin, 2018; Zhou ve ark., 2012). Dört yaşındaki çocukların yürütücü işlevlerinin, özellikle de ketleme becerilerinin evde açık olan televizyon miktarı ile negatif yönde ilişkili olduğu raporlanmıştır (Barr ve ark., 2010). Aynı çalışmada, 12 ve 18 ay arasında maruz kalınan yetişkinlere yönelik televizyon içeriğinin 4 yaşında daha az gelişmiş yürütücü işlev becerileri ile ilişkili olduğu gösterilmiştir. Benzer şekilde, televizyonda yetişkinlere yönelik içerikler izlemenin anaokulu yaşındaki çocukların bilişsel becerileri (matematik ve fen becerileri, yürütücü işlevler ve kelime haznesi) ile negatif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur (Hu ve ark., 2018). Üç ve altı yaş arasındaki çocuklarla yürütülen diğer bir çalışmadan edinilen benzer bulgular, arka plan televizyon süresi ile çocukların yürütücü işlevleri arasında negatif yönde zayıf bir korelasyon olduğunu göstermiştir (Nathanson ve Fries, 2014). İki ve beş yaş arasındaki çocuklardan oluşan temsili bir örneklemden veri toplayan Linebarger ve ark. (2014) ise arka plan televizyon ve yürütücü işlevler arasında negatif yönde bir ilişki bulmuş, ancak bu ilişkinin yalnızca sosyodemografik değişkenler açısından riskli olan grupta (örn. tek ebeveyn, düşük gelir düzeyi) anlamlı olduğunu raporlamıştır. Bu bulgulara ve arka plan televizyonun kullanım yaygınlığının ailenin sosyoekonomik seviyesiyle ilişkili olduğunu gösteren bulgulara (örn. Dore ve Dynia, 2021; Masur ve ark., 2015; Rideout ve Robb, 2020; Uzundağ ve ark., 2022) dayanarak gelecekteki çalışmaların sosyoekonomik seviyeyi önemli bir değişken olarak ele alması önerilebilir. Bu çalışmalara ek olarak, küçük yaştaki çocuklar için arka plan televizyon, öz düzenleme problemleri (örn. dikkat problemleri) (Ribner ve ark., 2020), saldırganlık (Martin ve ark., 2012), daha zor mizaç (örn. dürtüsellliği yüksek ve zor sakinleşen), duygusal ve davranışsal problemler (Chonchaiya ve ark., 2015; Jusiené ve ark., 2019) ve doyum erteleme görevinde daha düşük başarı (Munzer ve ark., 2018) ile de ilişkilendirilmiştir. Tüm bu bulgular, arka plan televizyon kullanımı arttıkça çocukların öz düzenleme becerilerinin zayıfladığı yönündeki varsayımları desteklemektedir.

Arka plan televizyon, evdeki gürültü kaynaklarından biri olarak da çocuk gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir. Çevresel gürültünün olumsuz etkileri hem çocuklar hem de yetişkinler için çeşitli çalışmalarla gösterilmiştir. Örneğin, yetişkinlerin arka plan televizyon açıkken öğrendikleri bilgiyi daha sonra hatırlamakta zorlandıkları (Armstrong ve Chung, 2000; Armstrong ve ark., 2009), okuduğunu anlama ve

uzamsal problem çözme gibi işlerde zorluk çektikleri (Armstrong ve Greenberg, 2006) görülmüştür. Çocuklar için ise, havaalanlarına yakın olma dolayısıyla oluşan uçak gürültüsünün uzun süreli bellek ve okuma becerileri ile olumsuz yönde ilişkili olduğu (Hygge ve ark., 2002) ve arka planda bir konuşma varken yetişkinlerle karşılaştırıldığında çocukların diğer konuşmaları anlamakta zorlandıkları gösterilmiştir (Nittrouer ve Boothroyd, 1990; Wightman ve Kistler, 2005). Gürültünün çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri arasında dikkat dağıtıcı, bilişsel kapasiteyi zorlayıcı veya stres uyandırıcı olması ve etraftaki konuşmaların anlaşılmasını engellemesi sayılabilir (Erickson ve Newman, 2017). Gürültünün çocuk gelişimi ile ilişkisini inceleyen araştırmaları derleyen bir çalışmada, arka plandaki gürültünün çocukların öğrenme ve dil işleme becerilerini olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir (Erickson ve Newman, 2017).

Dil gelişiminin arka plan televizyon sıklığı ile ilişkisini inceleyen birçok çalışma mevcuttur. Dil gelişiminde gecikme olan 12 ve 42 ay arasındaki çocukların gecikme olmayan çocuklara göre daha fazla arka plan televizyona maruz kaldığı bulunmuştur (Yoldaş ve Özmert, 2021). Arka plan televizyon sıklığı arttıkça 16 ila 29 aylık çocukların ifade edici kelime haznesi zenginliğinin azaldığı görülmüştür (Hudon ve ark., 2013). Benzer şekilde, 13. ve 17. aylarda yetişkinle ikili oyun sırasında daha fazla arka plan televizyona maruz kalan bebeklerin 17. ayda ifade edici kelime haznelerinin daha düşük olduğu raporlanmıştır (Masur ve ark., 2016). Daha büyük yaş grubundaki çocuklar için de benzer bulgulara ulaşılmıştır; evlerinde televizyonun her zaman ya da çoğu zaman açık olduğu üç ila altı yaşındaki çocukların okuma bilme olasılıklarının televizyonun daha kısa süreler boyunca açık olduğu evlerdeki çocuklara göre daha düşük olduğu görülmüştür (Vandewater ve ark., 2005). Benzer şekilde, 3 ve 7 yaş arasındaki çocuklar için arka plan televizyon miktarının çocukların dil ve okuma yazma becerileri (örn. kelime haznesi, sesbirimsel bilgi) ile negatif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur (Ribner ve ark., 2020). Bu bulgular, dil gelişiminin arka plan televizyon miktarının artmasıyla birlikte yavaşlayabileceğini önermektedir.

Dil gelişimi ve arka plan televizyon arasında beklenen yönde bir ilişki raporlamayan çalışmalar da bulunmaktadır. Robb ve ark. (2009) evdeki arka plan televizyon süresinin 12 ve 15 aylık bebeklerin ifade ettikleri ve anladıkları kelime sayısı ile pozitif yönde ilişkili olduğunu ancak bu ilişkinin zayıf olduğunu göstermiştir. Bu bulgu için önerilebilecek açıklamalardan biri, katılımcı ailelerin sosyoekonomik seviyelerinin ve çocuklarına yönelttikleri dilin miktar ve kalitesinin yüksek olması ve bu sebeple arka plan televizyonun olumsuz etkilerinin bu örnekte daha az görülmüş olması olabilir. Ancak, çalışmaya katılmış ailelerin sosyoekonomik seviyeleri hakkında bilgi verilmemiştir. Alternatif olarak, katılımcıların evlerinde açık olan arka plan televizyon miktarı zaten çok düşük olduğu için bu miktarın örnekte daha yüksek olduğu evlerde olumsuz bir etki görülmemiş olabilir. Ancak, arka plan televizyonun ortalama ve sapma değerleri raporlanmadığı için bu açıklamayı test etmek mümkün değildir. Bu önerilerimize paralel şekilde, İsveç'te eğitim seviyesi yüksek geniş bir örnekte arka plan televizyon kullanımının düşük olduğu (örneğin yalnızca %16'sı arka plan televizyonun sık sık ve her zaman açık olduğunu belirtmiştir) ve bu kullanımın 2 yaşındaki çocukların dil ve iletişim becerilerinin gelişimiyle bir ilişkisi olmadığı raporlanmıştır (Sundqvist ve ark., 2021). Alanyazındaki tüm bulgular birlikte değerlendirildiğinde, dil gelişiminin arka plan televizyon ile ilişkisi konusunda çelişkili bulgular bulunmaktadır. Dil gelişimiyle yakından ilişkili olan sosyoekonomik seviye ve çocuğa yöneltilen dil girdisinin miktar ve kalitesinin gelecek çalışmalarda göz önüne alınması önerilebilir.

Özetle, birçok çalışma, arka plan televizyonun bebek ve küçük çocukların dikkat, öz düzenleme ve dil becerileri ile olumsuz yönde ilişkili olduğunu raporlamıştır. Dikkat ve öz düzenleme becerileri için tutarlı şekilde tüm çalışmalarda olumsuz yönde ilişkiler raporlanırken, dil gelişimi açısından daha tutarsız bulgular söz konusudur. Arka plan televizyon ve çocuk gelişimi arasındaki olumsuz yöndeki ilişkiler, arka plan

televizyonun bir gürültü kaynağı ve dikkat dağıtıcı bir unsur olması sebebiyle temel bir beceri olan dikkati ve dikkatin üzerine inşa edilen daha karmaşık becerileri olumsuz yönde etkilemesi ile açıklanabileceği gibi çocuk gelişiminin birçok yönü için kilit bir rol oynayan ebeveyn-çocuk etkileşimlerinin miktar ve kalitesini azaltması ile de açıklanabilir.

Arka Plan Televizyonun Çocuk-Ebeveyn Etkileşimleri ile İlişkisi

Çocuk gelişiminin, özellikle de dil gelişiminin ebeveyn ile çocuk arasındaki etkileşimin miktarı ve kalitesi ve ebeveynin çocuğa zamanında ve duyarlı cevaplar vermesi ile yakından ilişkili olduğu bilinmektedir (örn. Anderson ve ark., 2021; Tamis-LeMonda ve ark., 2014). Arka plan televizyonun çocuk-ebeveyn etkileşimleri ile olan ilişkisi hakkındaki bulguların büyük kısmı laboratuvar ortamında yürütülen kontrollü deneylerden elde edilmiştir. 12, 24 ve 36 aylık çocukları ve ebeveynlerini laboratuvar ortamında bir saatlik oyun süresi boyunca gözlemleyen bir çalışmada, oyunun ilk ya da ikinci yarım saatlik yarısında ebeveynin seçtiği yetişkinlere yönelik programlardan biri televizyonda gösterilmiştir (Kirkorian ve ark., 2009). Ebeveynlerin çocuklarının oyunlarına ne derece dahil oldukları, onlarla ne kadar konuştukları ve hem çocukların hem de ebeveynlerin duyarlılıkları, yani karşı tarafın sorularına kısa zaman içinde cevap verip vermedikleri gözlem yoluyla incelenmiştir. Tüm yaşlarda, televizyon açıkken ebeveynlerin çocuklarına daha az konuşma yönelttikleri, çocuklarına karşı duyarlılıklarının daha az olduğu ve onların oyunlarına daha az aktif şekilde katıldıkları görülmüştür. Bu çalışmada toplanmış olan verinin diğer bir incelemesi, arka plan televizyonun 12 ve 24 aylık çocukların oyun süresini kısalttığını ve bu ilişkiye ebeveynlerin aktif şekilde oyuna katılımının aracılık ettiğini göstermiştir (Kirkorian ve ark., 2019). Başka bir deyişle, televizyon açıkken ebeveynler çocuklarının oyunlarına daha düşük sıklıkla aktif şekilde katılmış, bu durum da çocukların oyun süresini azaltmıştır. Aynı veri seti, Pempek ve ark. (2014) tarafından da incelenmiş ve ebeveynlerin çocuklarına yönelttikleri konuşma, miktar (kelime ve sözce sayısı) ve kalite (yeni kelime sayısı ve sözce uzunluğu) açısından kodlanmıştır. Arka plan televizyonun açık olduğu süre boyunca ebeveynler çocuklarıyla daha az konuşmuş ve onlara daha az sayıda yeni sözcük yöneltmişlerdir. Benzer şekilde, ebeveynlerin 6 ve 18 aylık bebekleriyle laboratuvar ortamında televizyon açık ve kapalıken nasıl etkileşim kurduğunu inceleyen bir çalışma, televizyon açıkken ebeveynlerin bebeklerine daha az konuşma yönelttiklerini bulmuştur (Courage ve ark., 2010). Özetle, bu çalışmalar, arka plan televizyon açıkken anne-babaların küçük çocuklarına yönelttikleri konuşmaların miktarında ve kalitesinde düşme ve çocuğa gösterilen duyarlı davranışlarda ve çocuğun oyununa aktif katılımında azalma raporlamıştır.

Ebeveyn-çocuk etkileşimleri ve arka plan televizyon arasındaki ilişkiyi inceleyen kontrollü deney çalışmalarının yanında, aile raporuna dayanan çalışmalar ve ev gözlemi çalışmaları da yürütülmüştür. İki ve 48 ay arasındaki çocukların ev ortamında dijital ses kaydedicisi takmasını sağlayarak çocukların yakın mesafede duydukları sesleri kaydeden bir çalışma, televizyon sesi duyulan zamanlarda çocukların daha az ses çıkardıklarını ve evdeki yetişkin konuşmalarının daha az olduğunu göstermiştir (Christakis ve ark., 2009). Ancak bu çalışmada televizyonun ön planda mı yoksa arka planda mı olduğunu belirlemek mümkün değildir. Arka plan televizyonu yetişkinlere yönelik televizyon olarak tanımlayan ve miktarını ebeveynlerin iki hafta boyunca tuttıkları günlüklerden elde eden bir çalışma ise arka plan televizyon süresi ile ebeveynlerin 12 ve 18 aylık bebekleriyle laboratuvar ortamında serbest oyun esnasında kurdukları etkileşimler arasındaki ilişkiyi incelemiştir (Lavigne ve ark., 2015). Arka plan televizyon miktarı arttıkça ebeveynlerin bebeklerine yönelttikleri kelime ve sözce sayısının değişmediği, ancak ebeveynlerin konuşmasının kalitesinin bir göstergesi olan yeni kelime sayısının azaldığı görülmüştür. Özetle, hem deneysel hem de

korelasyonel bulgular, arka plan televizyon ile çocuk-ebeveyn etkileşimleri arasında olumsuz yönde bir ilişkinin varlığına işaret etmektedir.

Tartışma

Bu derleme çalışması, bebek ve küçük çocuklu ailelerin evlerinde sıklıkla açık olan arka plan televizyonun çocuk gelişimi ve çocuk-ebeveyn etkileşimleri ile ilişkisini incelemeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada bir araya getirdiğimiz bulguların büyük kısmı, arka plan televizyonun bebek ve küçük çocukların dikkat, öz düzenleme ve dil becerileri ile olumsuz yönde ilişkili olduğunu göstermektedir. Deneysel çalışmalardan elde edilen sebep-sonuç ilişkileri de arka plan televizyonun ebeveynlerin duyarlı davranışlarını, çocuklarının oyununa aktif katılımlarını ve onlara yönelttikleri konuşmanın miktar ve kalitesini olumsuz yönde etkilediğini göstermiştir.

Arka plan televizyon çocuk gelişimini farklı nedenlerle etkileyebilir. Televizyonun arka planda sıklıkla açık olması, çocukların dikkati üzerinde olumsuz bir etki oluşturarak dikkat becerileri üzerine inşa edilen daha karmaşık becerilerin gelişiminde sorunlara yol açabilir. Televizyonun çocukların dikkat odaklama sürelerini kısalttığı ve dikkat dağıtıcı bir unsur olarak görev yaptığı çeşitli çalışmalarla gösterilmiş olsa da (örn., Courage, 2010; Schmidt ve ark., 2008; Setliff ve Courage, 2011), erken dönemde arka plan televizyona maruz kalma miktarının ilerideki yıllarda ölçülecek dikkat becerileriyle nasıl ilişkili olduğunu inceleyecek boylamsal çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Arka plan televizyonun çocuk gelişimini olumsuz yönde etkilemesinin başka bir yolu ise ebeveyn-çocuk etkileşiminin miktar ve kalitesini düşürmesi olabilir. Ebeveyn-çocuk etkileşimleri ve arka plan televizyon arasında olumsuz yönde bir ilişki gösteren birçok çalışma, laboratuvar ortamında kontrollü deney şeklinde yürütülmüştür; ev ortamından toplanacak verilerin bu alanyazını zenginleştireceği ve ekolojik geçerliliği artıracığı düşünülmektedir. Arka plan televizyonun çocuk gelişimini hangi aracı değişkenlerle etkileyebileceğini (örn. gürültü kaynağı olması, dikkat odaklama süresini kısaltması, çocuk-ebeveyn etkileşimlerini azaltması) inceleyecek boylamsal aracılık analizlerinin kullanıldığı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Boylamsal çalışmaların bulguları arka plan televizyonun dikkat, öz düzenleme ve dil gibi becerileri farklı yollardan etkilediğini gösterebilir. Örneğin, dikkat gelişimi için arka plan televizyonun görsel ve işitsel dikkat çekiciliği ön plana çıkarken, öz düzenleme ve dil becerilerinin gelişimi için ebeveyn-çocuk etkileşimini azaltması daha önemli olabilir.

Eğitim ve gelir seviyesinin daha düşük olduğu ailelerde arka plan televizyonun açık olma olasılığının daha yüksek olduğu çeşitli çalışmalarla gösterilmiştir. Bu ilişkilerin varlığı, arka plan televizyon miktarının ebeveynlerin çocuk gelişimini besleyecek diğer davranışlarıyla da ilişkili olabileceğini önermektedir. Arka plan televizyonun daha yoğun olarak açık olduğu evlerde çocuklara kitap okuma oranlarının düşük olduğu (Robb ve ark., 2009; Vandewater ve ark., 2005) ve çocukların aktif ekran kullanım sürelerinin daha uzun olduğu raporlanmıştır (Piotrowski ve ark., 2015; Pons ve ark., 2020; Vandewater ve ark., 2005). Bu bulgulara dayanarak, televizyonu arka planda daha uzun süreler boyunca açık tutan ebeveynlerin çocuklarıyla genel olarak daha az iletişime geçtikleri ve bu sebeple çocuklarının gelişim hızlarının daha yavaş olduğu önerilebilir. Arka plan televizyon ile çocuk gelişimi arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların çocuk gelişimini destekleyebilecek veya engelleyebilecek çeşitli sosyal ve çevresel unsurları (örn. ebeveyn davranışları, çocuğa yöneltilen konuşma, aktif ekran kullanım süresi, sosyoekonomik seviye) göz önüne almasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Çalışmalar arasında arka plan televizyonun nasıl tanımlandığı ve ölçüldüğü ile ilgili farklar vardır. En sık kullanılan yöntem, ebeveynlere evde tipik bir günde televizyonun ne kadar süre boyunca açık

olduğunu sormaktır. Örneğin, bazı çalışmalar ebeveynlere “evde kimse izlemediği halde televizyonun ne kadar açık olduğunu” sormuştur (örn. Rideout ve Robb, 2020; Sundqvist ve ark., 2021; Uzundağ ve ark., 2022a). Bazı çalışmalarda ise ebeveynlerden çocukları oyun oynarken arka planda televizyonun açık olma ihtimali hakkında tahmin yürütmeleri istenmiştir (örn. Masur ve ark., 2008, 2015). Ancak, anne-babaların hem kendilerinin hem de çocuklarının ekran kullanım sürelerini genellikle doğru raporlayamadığı, süreleri olduğundan daha az ya da çok raporlamaya yöneldikleri yeni tarihli çalışmalar tarafından gösterilmiştir (Barr ve ark., 2020; Radesky ve ark., 2020; Yuan ve ark., 2019). Televizyon özelinde, Anderson ve ark. (1985) beş yaşındaki çocukların televizyon izleme sürelerini hem ebeveyn raporuyla, hem ebeveynin doldurduğu günlük yoluyla hem de ev gözlemi ile ölçmüş ve ebeveyn raporlarının doğruluk derecelerini değerlendirmiştir. Buna göre, ebeveynlerin tuttukları günlük verileri ev gözlemindeki nesnel verilerle eşleşirken, ebeveynlerin günlük ortalamaya dair tahminleri yeterince tutarlı değildir; anne-babalar çocuklarının izlediği televizyon miktarını olduğundan daha yüksek raporlamaya eğilim göstermişlerdir. Bu bulgular, arka plan televizyonun ebeveyn tahminleriyle çok doğru şekilde ölçülemeyeceğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, araştırmacılar katılımcılardan nadiren günlük verisi toplamıştır. Günlük yönteminin anket yöntemine göre daha zahmetli olması, araştırmacılar tarafından daha az tercih edilmesini açıklayabilir. Ancak, günlük yöntemi ile veri toplamanın alanyazını zenginleştirecek yöntemlerden biri olduğu önerilebilir. Buna ek olarak, henüz çok az sayıda çalışma evde televizyon açıkken yetişkin ve çocukların davranışlarını ev gözlemi ile incelemiştir (örn. Anderson ve ark., 1985; Schmitt ve ark., 2003; Uzundağ ve ark., 2021); arka plan televizyon alanyazınının ev gözlemleri ile zenginleştirilmeye ihtiyacı vardır.

Derlediğimiz çalışmaların bir kısmı bebeklik dönemine odaklanırken, bir kısmı ise anaokulu yaşlarındaki çocuklarla ilgili veri toplamıştır. Güncel bilgiler ışığında, iki yaş öncesinde ekran kullanımının yalnızca video konuşma ile kısıtlanması önerilmektedir (Council on Communication and Media, 2016), ancak bebeklerin ekranlara erken yaşlardan itibaren maruz kaldıkları bilinmektedir (Chassiakos ve ark., 2016; Christakis, 2008; Konok ve ark., 2019). Bebeklerin sosyal etkileşimlerden daha iyi öğrendikleri ve ekranlardan yeni bilgileri kolayca edinemedikleri çeşitli çalışmalarla gösterilmiştir (DeLoache ve ark., 2010; Kuhl ve ark., 2003; Richert ve ark., 2010; Robb ve ark., 2009; Yadav ve ark., 2018). Ayrıca, bebeklikte televizyon/video izlemek ve ekranlarla erken yaşta tanışmak dil, dikkat ve öz düzenleme gelişimi açısından daha olumsuz çıktılarla ilişkilendirilmiştir (Kostyrka-Allchorne ve ark., 2017; Uzundağ ve ark., 2022b). Bu açıdan bakıldığında, arka plan televizyonun etkileri daha büyük çocuklara kıyasla bebekler için daha güçlü olabilir. İlgili alanyazının hem bebekleri hem de anaokulu yaşlarındaki çocukları içeren ve bu yaş gruplarını arka plan televizyonun etkileri açısından karşılaştıran çalışmalarla güçlendirilmesi önerilebilir.

Arka plan televizyonun çocuk gelişimi, çocuk-ebeveyn etkileşimleri ve demografik unsurlar ile ilişkisini inceleyen çalışmaların büyük kısmı ABD kaynaklıdır ve Çoğunluk Dünya bu alanyazında yeterince temsil edilmemektedir. Arka plan televizyon ile ilgili çalışmaların yürütülmüş olduğu ülkelerin aksine Türkiye’de küçük çocukların okul öncesi eğitime, küçük çocuğa sahip kadınların ise işgücüne katılım oranları düşüktür (TÜİK, 2016, 2021). İlkokula başlamadan önce yoğun şekilde evde zaman geçiren çocuklar için ev ortamları gelişimleri bakımından büyük önem taşıyan bir çevresel unsurdur. Ülkemizde arka plan televizyonun çocuklu evlerdeki sıklığı ile ilgili kısıtlı bilgi bulunmaktadır (Bahadur ve ark., 2021; Uzundağ ve ark., 2022a); temsili örneklerden veri toplanmasına ihtiyaç vardır. Hem arka plan televizyonun hem de evde aile bireyleri tarafından kullanılan diğer ekran tabanlı teknolojilerin (örn. akıllı telefonlar) yaygınlığının ve etkilerinin ülkemizde araştırılması önem taşımaktadır.

Son olarak, çocukların televizyon izleme sıklığını azaltmaya yönelik müdahale programlarının ve/veya aileleri arka plan televizyon hakkında bilgilendirmenin arka plan televizyon miktarını azalttığı sınırlı sayıda çalışma ile gösterilmiştir (Bahadur ve ark., 2021; Escobar-Chaves ve ark., 2010). Bu derleme çalışmasından elde edilen bulgulara dayanarak çocukların maruz kaldığı arka plan televizyonun miktarını azaltmaya yönelik müdahale programlarının tasarlanmasının ve ebeveynlerin arka plan televizyonun etkileri hakkında bilgilendirilmesinin önemli olduğu öne sürülebilir.

Kaynaklar

- Adrián, J. E., Clemente, R. A. ve Villanueva, L. (2007). Mothers' use of cognitive state verbs in picture-book reading and the development of children's understanding of mind: a longitudinal study. *Child Development, 78*(4), 1052-1067.
- Anderson, D. R. ve Evans, M. K. (2001). Peril and potential of media for infants and toddlers. *Zero to Three, 22*(2), 10-16.
- Anderson, D. R. ve Pempek, T. A. (2005). Television and Very Young Children. *American Behavioral Scientist, 48*(5), 505-522.
- Anderson, D. R., Field, D. E., Collins, P. A., Loreh, E. P. ve Nathan, J. G. (1985). Estimates of Young Children's Time with Television: A Methodological Comparison of Parent Reports with Time-Lapse Video Home Observation. *Child Development, 56*(5), 1345-57.
- Anderson, N. J., Graham, S. A., Prime, H., Jenkins, J. M. ve Madigan, S. (2021). Linking Quality and Quantity of Parental Linguistic Input to Child Language Skills: A Meta-Analysis. *Child Development, 92*(2), 484-501.
- Armstrong, B. G. ve Chung, L. (2000). Background Television and Reading Memory in Context. *Communication Research, 27*(3), 327-352.
- Armstrong, G. B. ve Greenberg, B. S. (1990). Background Television as an Inhibitor of Cognitive Processing. *Human Communication Research, 16*(9), 355-386.
- Armstrong, G. B., Boiarsky, G. A. ve Mares, M. (1991). Background television and reading performance. *Communication Monographs, 58*(3), 235-253.
- Bahadur, E. İ., Akkuş, P. Z., Yoldaş, T. Ç. ve Özmert, E. N. (2021). How effective is family counselling on screen exposure of pre-school children? *The Turkish Journal of Pediatrics, 63*, 282-290.
- Bailey, R. ve Jones, S. M. (2019). An integrated model of regulation for applied settings. *Clinical Child and Family Psychology Review, 22*(1), 2-23.
- Barr, R., Lauricella, A., Zack, E. ve Calvert, S. L. (2010). Infant and early childhood exposure to adult-directed and child-directed television programming: Relations with cognitive skills at age four. *Merrill-Palmer Quarterly, 56*(1), 21-48.
- Barr, R., Kirkorian, H., Radesky, J., Coyne, S., Nichols, D., Blanchfield, O., Rusnak, S., Stockhale, L., Ribner, A., Durnez, J., Epstein, M., Heimann, M., Koch, F.S., Sundqvist, A., Birberg-Thornberg, U., Konrad, C., Slussareff, M., Bus, A., Bellagamba, F. ve Fitzpatrick, C. (2020). Beyond screen time: A synergistic approach to a more comprehensive assessment of family media exposure during early childhood. *Frontiers in Psychology, 11*.
- Chassiakos, Y. R., Radesky, J., Christakis, D., Moreno, M. A. ve Cross, C. (2016). Children and Adolescents and Digital Media. *Pediatrics, 138*(5).
- Chonchaiya, W., Sirachairat, C., Vijakkhana, N., Wilaisakditipakorn, T. ve Pruksananonda, C. (2015). Elevated background TV exposure over time increases behavioural scores of 18-month-old toddlers. *Acta Paediatrica, 104*(10), 1039-1046.

- Christakis, D. A. (2008). The effects of infant media usage: what do we know and what should we learn?. *Acta Paediatrica*, 98(1), 8-16.
- Christakis, D. A., Gilkerson, J., Richards, J. A., Zimmerman, F. J., Garrison, M. M., Xu, D. ve Yapanel, U. (2009). Audible television and decreased adult words, infant vocalizations, and conversational turns: A population-based study. *Archives of Pediatric and Adolescent Medicine*, 163, 554-558.
- Colombo, J. ve Cheatham, C. L. (2006). The emergence and basis of endogenous attention in infancy and early childhood. *Advances in Child Development and Behavior*, 34, 283-322.
- Colombo, J., Shaddy, D. J., Blaga, O. M., Anderson, C. J., Kannass, K. N., Richman, W. A. 2009. *Early attentional predictors of vocabulary in childhood*, In J. Colombo, P. McCardle ve L. Freund (Eds.), *Infant pathways to language: Methods, models, and research directions* (pp. 143-167). New York: Psychology Press.
- Council on Communications and Media. (2016). Media and young minds. *Pediatrics*, 138.
- Courage, M. L., Murphy, A. N., Goulding, S. ve Setliff, A. E. (2010). When the television is on: The impact of infant-directed video on 6- and 18-month-olds' attention during toy play and on parent–infant interaction. *Infant Behavior and Development*, 33(2), 176-188.
- De Decker, E., De Craemer, M., De Bourdeaudhuij, I., Wijndaele, K., Duvinage, K., Koletzko, B., Grammatikaki, E., Iotova, V., Usheva, N., Fernández-Alvira, J. M., Zych, K., Manios, Y., Cardon, G.; ToyBox-study group. (2012). Influencing factors of screen time in preschool children: an exploration of parents' perceptions through focus groups in six European countries. *Obesity Reviews*, Suppl 1, 75-84.
- DeLoache, J. S., Chiong, C., Sherman, K., Islam, N., Vanderborcht, M., Troseth, G. L., Strouse, G. A. ve O'Doherty, K. (2010). Do Babies Learn From Baby Media?. *Psychological Science*, 21(11), 1570-1574.
- Dore, R. A. ve Dynia, J. M. (2021). Prevalence and predictors of background television among infants and toddlers from low-income homes. *Infant Behavior and Development*, 64, 101618.
- Erickson, L. C. ve Newman, R. S. (2017). Influences of Background Noise on Infants and Children. *Current Directions in Psychological Science*, 26(5) 451-457.
- Escobar-Chaves, S. L., Markham, C. M., Addy, R. C., Greisinger, A., Murray, N. G. ve Brehm, B. (2010). The Fun Families Study: Intervention to Reduce Children's TV Viewing. *Obesity*, 18(1), 99-101.
- Gagne, J. R., Liew, J. ve Nwadinobi, O. K. (2021). How does the broader construct of self-regulation relate to emotion regulation in young children?. *Developmental Review*, 60, 100965.
- Garon, N., Bryson, S. E. ve Smith, I. M. (2008). Executive function in preschoolers: A review using an integrative framework. *Psychological Bulletin*, 134(1), 31-60.
- Hammond, S. I., Müller, U., Carpendale, J. I., Bibok, M. B. ve Liebermann-Finestone, D. P. (2012). The effects of parental scaffolding on preschoolers' executive function. *Developmental Psychology*, 48(1), 271–281.
- Hu, B. Y., Johnson, G. K. ve Wu, H. (2018). Screen time relationship of Chinese parents and their children. *Children and Youth Services Review*, 94, 659-669.
- Hudon, T. M., Fennell, C. T. ve Hoftyzer, M. (2013). Quality not quantity of television viewing is associated with bilingual toddlers' vocabulary scores. *Infant Behavior and Development*, 36, 245-254.
- Hygge, S., Evans, G. W. ve Bullingr, M. (2002). A prospective study of some effects of aircraft noise on cognitive performance in schoolchildren. *Psychological Science*, 13(5), 469-474.
- Jusienė, R., Urbonas, V., Laurinaitė, I., Rakickienė, L., Breidokienė, R., Kuzminskaitė, M. ve Praninskien, M. (2019). Screen Use During Meals Among Young Children: Exploration of Associated Variables. *Medicina*, 55(688).

- Karoly, P. (1993). Mechanisms of Self-Regulation: A Systems View. *Annual Review of Psychology*, 44, 23-52.
- Kirkorian, H. L., Pempek, T. A., Murphy, L. A., Schmidt, M. E. ve Anderson, D. R. (2009). The impact of background television on parent-child interaction. *Child Development*, 80(5), 1350-1359.
- Kirkorian, H., Choi, K. ve Anderson, D. R. (2019) American parents' active engagement mediates the impact of background television on toddlers' play. *Journal of Children and Media*, 13(4), 377-394,
- Konok, V., Bunford, N. ve Miklósi, Á. (2019). Associations between child mobile use and digital parenting style in Hungarian families. *Journal of Children and Media*, 14(1), 91-109.
- Kostyrka-Allchorne, K., Cooper, N. R. ve Simpson, A. (2017). The relationship between television exposure and children's cognition and behaviour: A systematic review. *Developmental Review*, 44, 19-58.
- Kuhl, P. K., Tsao, F. M. ve Liu, H. M. (2003). Foreign-language experience in infancy: Effects of short-term exposure and social interaction on phonetic learning. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 100(15), 9096-9101.
- Lapierre, M. A., Piotrowski, J. T. ve Linebarger, D. L. (2012). Background television in the homes of US children. *Pediatrics*, 130(5), 839-846.
- Lavigne, H. J., Hanson, K. G. ve Anderson, D. R. (2015). The influence of television coviewing on parent language directed at toddlers. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 36, 1-10.
- Linebarger, D. L., Barr, R., Lapierre, M. A. ve Piotrowski, J. T. (2014). Associations Between Parenting, Media Use, Cumulative Risk, and Children's Executive Functioning. *Behavioral Pediatrics*, 35(6), 11.
- Martin, A., Razza, R. ve Brooks-Gunn, J. (2012). Specifying the Links Between Household Chaos and Preschool Children's Development. *Early Child Dev Care*, 182(10), 1247-1263.
- Masur, E. F. ve Flynn, V. (2008). Infant and mother-infant play and the presence of the television. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 29, 76-83.
- Masur, E. F., Flynn, V. ve Olson, J. (2016). Infants' background television exposure during play: Negative relations to the quantity and quality of mothers' speech and infants' vocabulary acquisition. *First Language*, 36(2), 109-123.
- Masur, E. F., Flynn, V., Olson, J. (2015). The presence of background television during young children's play in American homes. *Journal of Children and Media*, 9, 349-367.
- Munzer, T. G., Miller, A. L., Peterson, K. E., Brophy-Herb, H. E., Horodyski, M. A., Contreras, D., Sturza, J., Lumeng, J. C. ve Radesky, J. (2018). Media exposure in low-income preschool-aged children is associated with multiple measures of self-regulatory behavior. *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics*, 39(4), 303-309.
- Nathanson, A. I. ve Fries, P. T. (2014). Television Exposure, Sleep Time, and Neuropsychological Function Among Preschoolers. *Media Psychology*, 17(3), 237-261.
- Nittrouer, S. ve Boothroyd, A. (1990). Context effects in phoneme and word recognition by young children and older adults. *Journal of the Acoustical Society of America*, 87(6), 2705-2715.
- Paavonen, E. J., Pennonen, M., Roine, M., Vaklonen S. ve Lahikainen, R. A. (2006). TV exposure associated with sleep disturbances in 5- to 6-year-old children. *Journal of Sleep Research*, 15, 154-161.
- Pempek, T. A., Kirkorian, H. L. ve Anderson, D. R. (2014). The Effects of Background Television on the Quantity and Quality of Child-Directed Speech by Parents, *Journal of Children and Media*, 8(3), 211-222.
- Piotrowski, J. T., Jordan, A. B., Bleakley, A. ve Hennessy, M. (2015). Identifying Family Television Practices to Reduce Children's Television Time. *Journal of Family Communication*, 15(2), 159-174.

- Pons, M., Bennasar-Veny, M., Yañez, A. M. (2020). Maternal Education Level and Excessive Recreational Screen Time in Children: A Mediation Analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(23), 8930.
- Rademacher, A. ve Koglin, U. (2018). The concept of self-regulation and preschoolers' social-emotional development: a systematic review. *Early Child Development and Care*, 1–19.
- Radesky, J. S., Weeks, H. M., Ball, R., Schaller, A., Yeo, S., Durnez, J., Tamayo-Rios, M., Epstein, M., Kirkorian, H., Coyne, S. ve Barr, R. (2020). Young children's use of smartphones and tablets. *Pediatrics*, 146(1), e20193518
- Ribner, A. D., Barr, R. F. ve Nichols, D. L. (2020). Background media use is negatively related to language and literacy skills: Indirect effects of self-regulation. *Pediatric Research*, 1-7.
- Richert, R. A., Robb, M. B., Fender, J. G. ve Wartella, E. (2010). Word learning from baby videos. *Archives of Pediatrics ve Adolescent Medicine*, 164(5), 432-437.
- Rideout, V. ve Robb, M. B. (2020). *The Common Sense census: Media use by kids age zero to eight, 2020*. San Francisco, CA: Common Sense Media.
- Robb, M. B., Richert, R. A. ve Wartella, E. A. (2009). Just a talking book? Word learning from watching baby videos. *British Journal of Developmental Psychology*, 27, 27-45.
- Schmidt, M. E., Pempek, T. A., Kirkorian, H. L., Lund, A. F. ve Anderson, D. R. (2008). The effects of background television on the toy play behavior of very young children. *Child Development*, 79(4), 1137-1151.
- Schmitt, K. L., Woolf, K. D. ve Anderson, D. R. (2003). Viewing the viewers: Viewing behaviors by children and adults during television programs and commercials. *Journal of Communication*, 53(2), 265–281.
- Setliff, A. E. ve Courage, M. L. (2011). Background Television and Infants' Allocation of Their Attention During Toy Play. *Infancy*, 16(6), 611–639.
- Sundqvist, A., Koch, F., Birberg Thornberg, U., Barr, R. ve Heimann, M. (2021). Growing Up in a Digital World – Digital Media and the Association With the Child's Language Development at Two Years of Age. *Frontiers in Psychology*, 12, 569920.
- Tamis-LeMonda, C. S., Bornstein, M. H. ve Baumwell, L. (2001). Maternal responsiveness and children's achievement of language milestones. *Child Development*, 72(3), 748–767.
- Tamis-LeMonda, C. S., Kuchirko, Y. ve Song, L. (2014). Why Is Infant Language Learning Facilitated by Parental Responsiveness? *Current Directions in Psychological Science*, 23(2), 121-126.
- Thompson, D. A. ve Tschann, J. M. (2016). Factors contributing to background television exposure in low income Mexican American preschoolers. *Maternal and Child Health Journal*, 20(9), 1835–1841.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (2016). *Aile Yapısı Araştırması*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Aile-Yapisi-Arastirmasi-2016-21869>.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (2021). *Cinsiyete göre 25-49 yaş grubunda olup hanehalkında 3 yaşın altında çocuğu olan ve çocuğu olmayan kişilerin istihdam oranları*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/DownloadIstatistikselTablo?p=im5MuyYfHZ4eEX6qmGAHwQhHrzB W2HHmjBcQQzGfBxXxL0pO0QpD5YBGDDpWbsbY7>
- Uzundağ, B. A., Yildiz, E., Altundal, M. N., Kessafoglu, D. (2021). *Screen Use at Home is Associated with Shorter Interactions with Objects in Infant-Caregiver Pairs*. Poster session presented at the virtual Biennial Meeting of the Society for Research in Child Development.
- Uzundağ, B. A., Oranc, C., Keşşafoglu, D. ve Altundal, M. N. (2022a). Born into a digital world: How Turkish children use electronic media. In H. Şen and H. Selin (Eds.), *Childhood in Turkey: Educational, Sociological, and Psychological Perspectives*. Springer.

- Uzundağ, B. A., Altundal, M. N., ve Keşşaföğlü, D. (2022b). *Screen Media Exposure in Early Childhood and its Relation to Children's Self-Regulation: A Systematic Review*. Poster session presented at the Budapest CEU Conference on Cognitive Development.
- Vandewater, E. A., Bickham, D. S., Lee, J. H., Cummings, H. M., Wartella, E. A. ve Rideout, V. J. (2005). When the Television Is Always On: Heavy Television Exposure and Young Children's Development. *American Behavioral Scientist*, 48(5), 562-577.
- Wightman, F. L. ve Kistler, D. J. (2005). Informational masking of speech in children: Effects of ipsilateral and contralateral distracters. *The Journal of the Acoustical Society of America*, 118, 3164.
- Yadav, S., Chakraborty, P., Mittal, P. ve Arora, U. (2018). Children aged 6–24 months like to watch YouTube videos but could not learn anything from them. *Acta Paediatrica*, 107(8), 1461-1466.
- Yoldaş, T. Ç. ve Özmert, E. N. (2021). Communicative Environmental Factors Including Maternal Depression and Media Usage Patterns on Early Language Development. *Maternal and Child Health Journal*, 25, 900–908.
- Yuan, N., Weeks, H. M., Ball, R., Newman, M. W., Chang, Y. ve Radesky, J. S. (2019). How much do parents actually use their smartphones? Pilot study comparing self-report to passive sensing. *Pediatric Research*, 86, 416-418.
- Zhou, Q., Chen, S. H. ve Main, A. (2012). Commonalities and differences in the research on children's effortful control and executive function: A call for an integrated model of self-regulation: Effortful control and executive function. *Child Development Perspectives*, 6(2), 112-121.